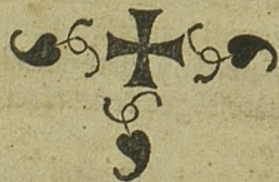

hóltod után-is néked a' bocsúlletet, melyet dicsiretes
életteddel minnyájunktól érdemlettél. Indúlly tehát,
és járj békével, *plenus dierum*, éleletes, és napokkal tel-
lyes jámbor öreg Abrahámunk. Járj békével Ausztriai
Felséges Háznak ötven esztendeig való álhatatos szől-
gája; Romai Császároknak Udvari Hive; Lengyel-Or-
szági Királyoknak kedves embere. Járj békevel Ma-
gyar-Országi Tekintetes Kamoráknak okos Tanács-
adója; Nemzetünknek egygyik erős Ofzlopá; Tiszán-
túl, és innen lévő Vármegyéknek fényes csillaga. Járj
békével Özvegyeknek gyámola, Arvának istápjá, szű-
kölködőknek Táplálója; Szerzetes Rendeknek nagy
Patronussa. Járj békével Catholica Religionak fárad-
hatatlanúl búzgólkodó Promotora; s-minek-utánna
oda érkezel, a' hová szándékozol,

Nyúgodgyék a' tested bóltos épületben,
Vigadgyon a' lelked az örök életben,
Maradgyon fenn Nevéd méltó bocsúlletben,
S-tündököllyék hied szép emlékezetben.
Amen.

O. A. M. D. G.

Die
fuer
vi
dr

SZÉP NEVEINEK RM 2.
mindenekben tökéletesen meg-felelő, 1313.

és
Örök emlékezetet érdemlő
DICSIRETES ASZSZONYI-ALLAT.

Az az:
TEKINTETES és NAGYSAGOS
MILITH KLARA
ANNA ASZSZONY,

Méltóságos
GROFF CSÁKI ISTVANNAK,
Felső Magyar Ország Fő Ge-
neralífsának &c. néhai kedves

Házas-Társa;

Kinek
gyászshalotti pompáján így prédikállott
Szepes-Várában.,

A
JESUS Társaságából-való
P. RÉNYES ISTVAN,
Ezer hat Száz Nyóltzvan Ötödik Esztendőben.

Ad. I.
N. 2.

Vide
pud E
gelgr
co fu
cit

Ecclesiastici 41. Cap.

Curam habe de bono nomine; hoc enim
magis permanebit tibi, quàm mille thesauri
pretiosi, & magni. Bonæ vitæ numerus die-
rum; bonum autem nomen permanebit in
ævum.

Siráki fia Könyvének 41. Részéb.

Gondod legyen a' jó névre; mert az
néked inkább meg-marad, hogy sem ezer drága, és
nagy kintsek. A jó élet napjainak száma va-
gyon; a' jó név pedig örökké meg-marad.

Dis
sua
vii
dr

Nomen illius erit vivens in æternum.

Ecclesiastici 37. c.

Az ő neve elő leszzen örökké.

Siráki fia Könyvének 37. Részében.

Okan találatnak a' Szent Írásban
ditsiretes emlekezetű Afzszonyi-állatok,
kiknek csak a' neve-is meg-mutatya, mi-
nemű lelki ajándékokkal voltak fel ruház-
va, és ékesítve. Illyen vólt elsőben-is a' mi
édes Udvözítőnknek Szentséges Anyja, MARIA; kinek
neve annyit téfzen, mint *Exaltata*, fel-magasztaltatott:
azért tudni-illik, mert a' Felséges és kegyelmes Isten, *LUT. 1.*
meg-tekintvén az ő mélységes alázatóságát, fel magasz-
talta őtet, és minden teremtetett állatok felett való méltó-
ságra emelte. Illyen vólt az Abrahám Felesége, SARA; *Gen. 12.*
kinek neve annyit téfzen, mint, *Domina odoris*, jó illatnak
Afzszonya: azért tudni-illik, mert jámbor életének és
diszes maga viselésének jó illattyával az ő Férjét Abrahá-
mot gyönyörködtette. Illyen vólt Jákob Patriarkának
a' Házas-Társa, RAKEL; kinek neve annyit téfzen, mint *Gen. 29.*
Ovicula, Juhocská: azért tudni-illik, mert együgyű, ár-
tatlan, és szelid erkölcsű vólt, mint a' Juhocská szokott
lenni. Illyen vólt a' Lábán Leánya, LIA; kinek neve *Gen. 29.*
annyit téfzen, mint *Laboriosa*, *Fatigata*, dolog tévő, és
munkákban fáradozó: azért tudni illik, mert a' mun-
kát nem restellette, hanem éjjel és nappal serényen mun-
kálko-

kálkodott, s-az ő Attyának és Annának szolgálattában
 örömeft fáradozott. Illyen volt, hogy többeket elő né
 hozzak, ama' tiszta életű SUSANNA Aszfzony; kinek
 neve annyit téfzen, mint *Rosa*: azért tudni-illik, mert
 miképpen a' Rófsát környűl fogják az éles töviffek, de az
Davi. 13. ő ékecségét-elné hervasztják; ugy Susan-na Aszfzont-
 is környűl fogták a' bujaságra gerjedező gonosz
 Vének, de az ő szűzezségének virágát semmiképpen
 meg nem sérthettek. Ezek közzé a' dűcsőséges nevű
 Aszfzonyi-állatok közzé méltán számlálhatom ezt a'
 gyászos koporsóban fekűvő Méltóságos Gróffné Asz-
 fzont. Mert ha az ő keresztnévét vizsgálom, fel-talá-
 lom, hogy őtet KLARANAK, az az, *Világoskodónak*, és
Fényeskedőnek nevezték. Ha arról a' névről elmélke-
 dem, mellyet néki a' szent Bérnálásban, attak; ugy
 vagon tuttomra, hogy ANNA NAK hitták: melly
 szó annyit téfzen Sidóul, mint Deákul *Gratiosa*, ma-
 gyarúl pedig *Ekes*, és *Kedves*. Ha vezeték nevét meg-
 fontolom, Deák nyelven csak nem olyan formán esik,
 mint *Mellita*; melly szónak, magyarázattából a' mi
 nyelvünkön nem egyéb fakad ki, hanem *mezzei folyó*
édeség. Ezekből a' szép nevekből nagy dicfíreti kere-
 kedik az Istenben el-nyugodott Tekintetes és Nagysá-
 hos MILITH KLARA ANNA Aszfzontynak: mert igazán mondhattuk azt ő felőle, hogy *Quadrá-*
runt rebus Nomina Tanta suis, nem csak külső czimereit
 viselte a' szép neveknek; hanem cselekedetivel is bé-
 tellyesítette, valamit azok a' dűcsőséges nevek jelen-
 tettek. Tutta ugyan-is eza' nagy elméjű, és fok férfia-
 kat okossággal fellyűl halladó Méltóságos Aszfzonty,
 hogy *Turpe est, pulchro gaudere nomine, & indecoris esse mo-*
ribus, illetlen dolog szép nevet viselni, s-annak szépségét
 rút

rút erkölcsökkel meg-mocskolni. Tutta, hogy *Nomen*
inane crimen immane, nagyot vétkezik az olyan ember, *S. Ambr.*
 a' ki valamely Szentnek csak pusztá nevét viseli, és Iste-
 nes nyomdokit nem követi. Tutta, melly nagy böcs-
 telenségére esett ama' Sándor nevű, de nyűl szívű vitéz-
 nek, mikor őtet világ bíró Sándor illyen szókkal dor-
 gálta: *Ant gerere, sicut decet Alexandrum; aut nomen Ale-*
xandri deponere. Avagy ugy viseld magadat, mint Sán-
 dorhoz illik; avagy tedd-le a' Sándor nevét. Tudván
 ezeket, és szeméi előtt viselvén, szűnetlenül arra czé-
 lozott, hogy az ANNA és KLARA neveinek min-
 denekben meg-felelne, s-nem csak éltében, hanem
 hólta után-is dicfíretes nevet, és örök emlékezetet
 nyerne magának. Meg-is nyerte bizonyára, a' mit
 kívánt; mert olyan reménségbe vagyok, hogy *nomen*
illius erit vivens in aeternum, az ő neve élő lesz örökké, *Eccli. 37.*
 s-az ő jó cselekedetinek emlékezete soha meg nem hal.
 Kivánnátok, ugy vélem, kegyes Halgatóim, hogy
 mostani predikációm-ban czikkelyenként elő számlál-
 nám azokat a' jóságos cselekedeteket, mellyekért ez
 a' Méltóságos Aszfzonty örök emlékezetet érdemlet.
 De meg-vallom erőtlenségemet. Nagyobb elme ki-
 vántatik arra az én elmémnél, s-ékecsébben szóló
 nyelv az én nyelvemnél. Mind-az-által, hogy tellyef-
 feggel néma ne legyek annak dicfíretiben, kinek Iste-
 nes életéről még a' kisderek-is sokat tudnak szólni;
 meg-mutatom rövideden a' gyászban öltözött Udvar-
 nak vigasztalására, melly méltán viselte az ANNA és
 KLARA nevét böl dog emlékezetű Gróffné Asz-
 fzontyunk ő Nagysága. Halgatóit kívánok töletek,
 nem zokogást, és sírást.

Nomen illius erit vivens in æternum.

Eccli: 37. Cap.

Az ő neve elő leszzen örökké.

Siráksia Könyv. 37. Részéb.

A' Szent Irás Könyveiben négy Ászszonyokat talállok ANNA nevűket. Mind a' négyről dicshiretes emlékezetet téteszen az Istennek lelke. Első Anna volt Elkanának a' Felesége. Azt olvasom erről a' Királyok Könyvében, hogy az ő első szülött Fiát Samuelt Eli Paphozvitte, és ártatlan kisdéd korában Istennek szentelte. Melly kedvesen vette legyen az Isten Annától ezt az ajándékot, kitetzi abból, hogy az ő mehének gyümölcsét annak-utánna meg-szaporította, s-az egy Samuel helyett két leánnyal, és három férfiúi magzattal meg-áldotta őtet. Nagyobb áldást nyert ez iránt a' mindenható Istentől Tekintetes és Nagyságos MILITH ANNA; mert az ő méhéből a' régi Méltóságos CSAKI Familiának ékecségére tiz Gróffi Csemeték származtak. Ki tudná meg-mondani, mint gyönyörködött az ő anyai szíve, midőn látta ástál körül üldögélő szép magzatit, kiknek rendi hasonló volt a' rendesen ültetett kert virágokhoz, és olaj fa fiatalokhoz? *Psal. 127.* Ha én tőlem kérdenétek, minek tulajdonítsam ezt az Isten áldását? nem tulajdonítanám egyébként, hanem hogy ő, a' Samuel Annyának példájára tekintvén, a' maga első Szülött Fiát, Imre Gróffot, még csecsemő kisdedségében Papi állaputra szentelte, s-egygyik szép kis leánykáját az Apácák Klastromában adta, hogy ott holtig való ártatlanságban és szentségben szolgálja a' mennyei Vő-legénynek. Adná Isten, kedves Halgatóim, hogy ebben a' dicshiretes cselekedetben sok követőj

vetőj volnának a' mi Gróffné Ászszonyunknak! De ritkák most Magyar Országban az olyan Atyák és Anyák, a' kik örömeft látnák, hogy az ő magzattyok a' világnak tündéres hívásigától búcsút venne, és Szerzetes emberré lenne. S-ez az egygyik oka, hogy mostani időben nem virágzik úgy Országunk, mint annak előtte; mert puszták a' Klastromok, és Collegiomok, s-kevesen vannak Krisztus Urunk életét követő jámbor szerzetesek, kiknek imádságira tekintve meg-áldaná Isten Országunkat.

Második ANNA volt amaz Isten-felő öreg Tobiasznak Házasa társa. Ezt az Annát kivált képpen azért dicshatja a' Szent-írás, hogy az őt hivaikodásba nem töltötte, hanem *ibat ad opus extrinsum quotidie*, a' szöve *Tob: 2.* munkában mindennap szorgalmazatosan, és serényen foglalkodott. Követte ezt a' munkás serénységet a' mi Tekintetes Annánk-is; mert mikor egyéb dolgaitól, és Gazda-ászszonyságbéli fáradságos gondgyaitól üresfeje volt, sem a' fonást nem restellette, sem a' varrást nem sajnálotta, sem a' recze kötést meg nem únta: példát adván az úri renden levő Ászszonyoknak, hogy a' munkától ne irtózzanak, és a' drága őt hivaikodva ne vesztegecsék; mert, a' mint bölcs Ecclesiasticus bizonyította; *Multam malitiam docuit otiositas*, a' hivaikodás gonofságnak oskolája, és sok-féle vétkeknek mestere. *Eccli. 33.*

Harmadik ANNA volt ama' Rágesbéli Férfiúnak, Ráguelnek Felesége, a' ki nagy dicsiretet érdemel azért, hogy a' szegény jövevényeket, és fáratt úton járókat szíves szeretettel befogadta, étellel és itallal gazdálkodván nekik, a' mint meg-vagyon írva Tobiasz *Tob. 1.* Könyvének első részében. Talállok én efféle irgalmas gazdál-

gazdálkodást a' mi Tekintetes Annánkban-is; mert ő, a' maga alkalmatlanságával-is sok jövevényeknek szál-
lást adott, sok ehezöket étellel táplált, sok szomjúho-
zókat itallal meg-elégítet. Bizonyoságot tudnának er-
ről tenni a' többi között az igyefogyott küldűsök, kik-
nek ő nem csak ott alatt a' Várasban, hanem itt fenn-
is a' Várban egy-néhányszor vendégséget készítettett,
s-fiaival egygyütt olly örömeft udvarlott nekik, mint-
ha önnön magát Krisztus Urunkat vendéglette volna.
Tanúllyanak ebből a' szép példából azok az irgalmat-
lan szívű emberek, a' kik né hogy ételt, és italt adnának a'
szegény küldűsöknek, és a' fáratt úton járóknak, de még
házokba sem eresztik őket; hasonlók lévén a' Bethle-
hembéli Zidókhoz, kik a' szegény Jesuskát az ő szent
Annyával egygyütt a' vendég-fogadóból ki rekesztet-
ték. Oh minémű nagy szégyenére, és keferűségére
lészen az ilyeneknek, mikor világ végezetin az ítélő
bíró bal kéz felől állittattya őket, s-meg-dorgállyá az ő
irgalmatlanságokat, mondván: *Hospes eram, & non colle-*
gistis me, jövevény voltam, és bé nem fogadtatok en-
gem; *esurivi, & non dedistis mihi manducare*, éheztem, és
ennem nem attatok; *sitivi, & non dedistis mihi potum*,
szomjúhoztam, és italt nem köszöntetek reám. Annak-
okáért *ite maledicti in ignem aeternum*, mennyetek-el átko-
zottak az örök tűzre. Bóldogabbúl léssen akkor
állapottya ennek az irgalmas cselekedetű Groffné Afz-
szonynak; mert a' választottakkal egygyütt az ítélő
bírónak jobb keze felől állittatik, s-hallani fogja ő tőle
amaz örvendetes szókat: *Venite benedicti Patris mei, &*
possidete regnum, jertek Atyámnak áldottai, és birjátok
a' mennyeknek Országát; mert engemet a' jövevények
képében házatokhoz bé-fogadtatok, s-az éhezők és
szom-

szomjúhozók képében étellel és itallal táplaltatok.

Egy dicfiretes ANNA vagyon még hátra, kinek
buzgó áhitatosságát ilyen szókkal írja-le Szent Lukács
Evangelista: *Non recedebat de templo, jejuniis & obsecratio-*
nibus serviens die ac nocte, el nem távozik vala az Isten
templomából, böjtölésekkel és imádságokkal szolgál-
ván éjjel és nappal. Követője volt ennek az áhitatos
Annának, a' mi Tekintetes és Nagyságos Annánk-is:
mert mióta Istennek vezérlese által a' Kálvinisták té-
velygéséből a' Római igaz hitnek üdvösséges úttyára
ért, az Anya-szent-egy-háznak szép áhitatosságát min-
denkor nagyra bősülte; a' Miséket, Vecsernyéket
és Prédikatiókat örömeft halgatta; az Istenes életre
tanító Könyveket szorgalmatosan olvasta; szokott
imádságát minden-nap el-végezte; Innepeken meg-
gyónván az Oltári Szentséges Sacramentomot gyak-
ran magához vette. Mit mondgyak azokról a' ke-
mény böjtölésekről, melyekkel a' maga gyenge testét
kimilletlenül fanyargatta, meg-böjtölvén minden hé-
ten a' Pénteket, minden tavaszon a' hofszú Quadrage-
simát, minden Decemberben az egész Adventet? Lát-
tyátok, kedves Halgatóim, mely érdemessen viselte
az ANNA nevet ez a' Méltóságos Groffné Afzszony, a'
ki tőkélletessen bé-telleyesített mindeneiket, valamikért
a' szent Írásból elő számlált Anna Afzszonyok dicshiretet
érdemlettek. De hogy ezt annál-is világossabban
meg-értsétek, jussen eszetekben, a' mit előbb mondek,
hogy tudni-illik, az ANNA neve annyit téssen a' Si-
dóknál, mint a' Deákoknál *Gratiosa*, s-a' Magyaroknál
Ekes, és *Kedves*. Ha ez így vagyon, kétség kívül meg-
érdemlette az ANNA nevet Méltóságos Groffné Afz-
szonyunk; mert nem csak testi szépségére nézve *Ekes*

B

volt,

Ad. 1
8. 2

Vide
pud E
gelgr
co su
cit

Luc. 2.

Matth:

25.

Dio
sus
vit
dri

volt, hanem lelki szépségére nézve-is *Kedves* volt mind az Istennél, mind az embereknel. *Kedves* volt az Istennél, az ő erős és álhatatos hitiért. *Kedves* volt Méltóságos Férjénél, az ő igaz hiveségéért, és alázatos engedelmeségéért. *Kedves* volt nevedékeny magzatinal, az ő anyai szeretetiért, és fáradhatatlan dajkálkodásáért. *Kedves* volt az Üdvar népénél, az ő szelid erkölcséért, és díszes maga viseléséért. *Kedves* volt a' szegény Szerzeteséknél, az ő irgalmas alamisnalkodásáért. Egy szóval, *kedves* volt minden renden lévő bűnösültes Személyeknél, az ő nagy okoságáért, és mézzel folyó nyájas ráfalkodásáért. Többeket-is mondhatnék efféléket ennek a' mi Tekintetes Annánknak jeles dicsiréről; de meg kell azt vallanom, a' mit egy Keresztyén Poëta maga felől mondott vala, midőn látná, hogy Szent ANNA Afzszonynak dicsiretít elméjével fel nem éri :

ANNA, tuas vellem verbis depingere laudes ;
Sed NANA ad laudes est mea lingua tuas.

Meg-mutatám Isten segítségével, mint felelt meg az ANNA nevének ez a' boldog emlékezetű Méltóságos Aszszony. Szóllunk immár rövideden a' KLA-RA nevéről-is, melyet viselt ő Nagysága. KLARA neve, a' mint előbb tölem hallátok, nem egyebet tézen a' mi Magyar nyelvünkön, hanem *Világoskodó*, és *Fényeskedő*. Tágas mező nyittatik itt énnékem ennek az előttünk nyugovó Tekintetes Klárának dicfírtire; mely-

melyben ha az ékes szólláinak mesteriségét akarnám mutogatni, hasonlíthatnám őtet vagy a' világoskodó lámpához, vagy a' fényes tükörhöz, vagy a' tündöklő naphoz, vagy a' ragyogó hajnali csillághoz. Méltánis; mert az ő Istenes életében a' jóságos cselekedetek, mint valami fényes sugárok igen szépen tündöklöttek. Tündöklött elsőben is az Istenhez való buzgó szeretet; mert az Isten tiszteletire építettett Templomoknak, és Oltároknak ékesgetésétől, se fáradságát nem szánta, se költségét nem kimillette. Tündöklött a' Bóldogságos Szűz MARIAhoz, Xaverius Szent Ferentzhez, és Pád-vai dűcsőffeges Szent Antalhoz való áhítatosság; mert azoknak innepit bőjtölésekkel megelőzte, imádságokkal fel-tisztelte, gyónásokkal meg-szentelte. Tündöklött a' könyörületesség; mert ha valamelly rongyos küldűst, avagy árvát meg-látott, mindgyárt meg-esett a' szíve rajta, s-ilyen szókra fakadott egynéhányszor: Ha a' Szegénynék fogyatkozását más-képpen meg nem orvosolhatnám, szoknyámat is le-vetném, és neki adnám. Tündöklött a' fiaira és leányira való anyai vigyázás; mert őket Isteni félelembe nevelte, áhítatosságra szoktatta, jó erkölcsökre tanította, fenytékben és zabolában tartotta. Tündöklött a' békeséges tűrés, mert jóllehet az el-múlt háborúságos esztendőkből sok rendbéli keserves károkat vallott, mind-az-által soha nem sópázkodott, és nem zúgolódott, hanem csendes elmével meg-nyúgodott az Isten akarattján. Látta, hogy az Ország kóborlói az ő Majorságit kegyetlenül pusztítták, Faluit égetik, marháit predallják, gabonáit vesztegetik, jobbágyit farczoltatták: Mind ezekre csak vállat vonított, s-fel emelvén szeméit az égre, ilyenképpen fohászzkodott: Legyen Isten aka-

B2 rattyá,

rattya, a' ki minden kárvallásimat könnyen meg-orvo-
folhatta, ha ő Szent Felségének tétzik. Nem szóllok
én itt többet ennek a' mi Tekintetes Kláránknak fényes
tükör módgyára tündöklő jóságos cselekedetiről.
Szóllyanak az egész Várbéliek, s-mondgyák-meg, hál-
lotak-é valaha tőle, vagy undók szitkot, vagy ember
rágalmazást, vagy trágár beszédet? Szóllyanak az ő
Frauczimeri, s-mondgyák-meg, látták-e valamikor ő
néki avagy dolyfős kevélységét, avagy hirtelen fel for-
ró mérges haragját? Szóllyanak az Udvari-Szolgák,
s-mondgyák-meg, vették-e valaha ezekben, hogy go-
nosz akaróinak gonoszt kívánt volna, vagy azokon, a'
kik őtet bolzfúsággal illették, bolzfút állot volna.
Szóllyanak az Egyházi és Szerzetes emberek, s-mond-
gyák-meg, melly szives jó-akarattal volt hozzájuk, és
minémű nagy böcsüllettel fogadta őket; szemei előtt
viselvén azt, hogy ők Isten Szolgái, és Krisztusnak hely-
tartói. Szóllyanak, valakik őtet ismérték, s-egy cso-
móba fűzvé az ő jeles dicsiretét, mondgyák azt ő felő-
le, hogy ő férfiúi nagy elméjű, tőkélletes jámbor életű,
buzgó áhitatosságú, józanságban gyönyörködő, sze-
gényeken könyörülő, igazság szerető, békeség szerző,
Ország javát kívánó, Isten dicsőséget terjesztő, s-min-
denekben jó példa adással tündöklő Grófné Aszfzony
volt.

Igy világoskodik, és fényeskedik vala ennek a' Melt-
óságos Udvarnak Aszfzonya, Tekintetes és Nagyságos
MILITH KLARA. De imé a' kegyetlen halál azt
a' világoskodó lámpást véletlenül el oltá, ezt a' fényes
tükört meg-homályosítá, ezt a' tündöklő napot sötétsé-
gel bé-fedezé, ezt a' ragyogó csillagot ködben borítá.
Oh siralmas emlekezetű ezer hat száz nyolczvan ne-
gyedik

gyedik Esztendő! be nagy csorbát ejtél a' Szepes-vári
Meltóságos Udvarban! Ki hitte volna, hogy az el-múlt
November, a' ki ennek az Udvarnak örömet és viga-
ságot ígér vala, szomorúságot és keferúséget hozna?
Órúl vala az egész Udvar népe, midőn látná az ő kedves
Aszfzonyának szüléshez való közelgetését. Várja vala
nagy vigasággal azt a' bődög órát, melyben a' CSAKI
Familiának szép gyümölcsös kerte új csemetével meg-
szaporodnék. De imé úrmót vete az örömnek pohá-
rában a' mérges halál, s-az Udvarnak vigaságát keferü-
ségre fordítá. Meg-száraztá a' Meltóságos Familiának
kilencz gyümölcsű termékeny Fáját, s-a' tizedik gyü-
mölcsével egygyütt gyökerét-is ki vágá. Erre nézve
meltán nevezhetem az ő utolsó szülöttét, *Filiam Doloris*, Gen. 3 5.
fájdalom Leányának; mint régenten Rákel az ő utolsó
gyermekét *Filiam Doloris*, fájdalom Fiának nevezte vala.
Mert miképpen Rákelnek, azon-képpen ennek a' Melt-
óságos Aszfzonymak-is halálos volt az utolsó gyermek
szülés: s-vala-mint-hogy a' Rákel halálát Jákob Patri-
árka egész cselédgyével egygyütt fájdalmason és kefer-
vesen érzette; ugy ennek a' Meltóságos Aszfzonymak
halálát Gróff Csáki István Uram ő Nagysága egész Ud-
varával egygyütt fájdalmason és kefervesen érzi. Nem-
is ok nélkül keferregtek meg-szomorodott fájdalmas
szívek; mert ennek a' Nagy-Aszfzonymak halálába
nagy károkat vallottatok. Nem ok-nélkül kefergesz
Szepes-Várának Örökös Ura, s-Felső Magyar Ország-
nak Fő-Generalissa, Gróff Csáki István; mert itthon
nem létedben el-repült a' te szerelmes Galambod, a' ki
veled tizen három esztendőktől fogva szép csendeség-
ben lakott. Nem ok-nélkül kefergesz *Rózsás Czimerű*

régi Milith Familia; mert Tekintetes Czimerednek leg szebbik Rosája el-hervadt. Nem ok-nélkül keseregtek árvaságra maradt Gróffi Csemeték; mert meg-váltak a' ti édes Anyátoktól, és nevelő Dajkátoktól. Nem ok-nélkül keseregtek gyász ruhában öltözött Udvari Szolgák, és Szolgáló-leányok; mert olyan Afiszonyotok hagyott-el, kinek mását, nem hiszem, hogy Magyar Országban fel-találhassátok. Nem ok-nélkül keseregtek, valakik ennek a' boldog emlékezetű Gróffné Afiszonynak halálát sirattytok; mert ő véle egygyütt meg-holt az igyefogyottaknak egygyik gyámola, az árváknak egygyik istája, a' betegeknek egygyik Orvoslója, a' szomorkodóknak egygyik vigasztalója, a' szegényeknek egygyik táplálója, a' Szerzetes embereknek egygyik Fő-Patronája. De hadgyunk békét, Keresztyének, a' mód-nélkül való keférgésnek; mert annak semmi hasznát nem vesszük. Nyúgodgyunk meg a' jó Isten akarattján, s-a' szomorkodást felre tévén, azzal vigasztallyuk magunkat, hogy ha test szerint meg-holt-is ez a' Méltóságos Afiszony, de lélek szerint meg nem holt; mert halálának orája előtt bűneiről töredelmes gyónást tett, s-a' szentséges kenet által az ő lelkét örök életre méltóvátette. Azzal vigasztallyuk magunkat, hogy valameddig szólhattott, a' JESUSNAK és MARIA-nak édes neveit szűnetlenül nyelven forgatta; melyre nézve a' Római Szent Pápnak engedelmeiből tellyes búcsút nyert, s-ből-dogúl múlt ki e' világból. Azzal vigasztallyuk magunkat, hogy nem csak egészséges korában, hanem utolsó betegségében is, imádságinak sugár szárnyain ottan-ottan fel emelte szívét az ő Urához Istenéhez; bé-tel-

lyesítvén

lyesítvén azt, a' mit az ő Czimerén lévő Szárnyas Angyalok jelentettek, kikkel egygyütt, úgy reménlem, hogy immár menyországban imádgya az ő Teremtőjét, és Meg-Váltóját. Az-is nagy vigasztalásunkra lehet, hogy az ő hideg tetemének temetése el nem temeti az ő Nevének bocsúlletes hírét; mert temetése után-is *vivet post funera virtus*, fen marad az ő dicsőítes emlékezete, s-a' mint prédikáziómnak elein meg-jövedőlem, *Nomen illius erit vivens in aeternum*, az ő neve előlézzen örökké. Elő lézzen elsőben is *in libro Vita*, az életnek könyvében, melyben őtet üdvözítőnk az ő drága Szent vérével bé-irta. Elő lézzen az ő kedves Férjének szívében, a' ki soha el nem felelkezik ő róla, mint szíve szerint való szerelmes házastársáról. Elő lézzen abban a' Templomban, melyben az ő hideg teteme nyúgodni fog az utolsó fel-támadásnak napjáig. Elő lézzen azoknak a' betegek körül forgoló dó jámbor Szerzeteseknek emlékezetiben, kiknek ő Klastrom épületire való Fundatiót tett. Elő lézzen a' Szent Ferencz, és Szent Ignácziainak imádságiban, a' kik ő érte, mint jó-tévő nagy Patronájokért az Oltári Aldozatokban gyakorta *Mementót* tesznek. Elő lézzen végtére az ő szép magzatiban, kik által a' Méltóságos Csáki Familia, melly immár ezer és száz esztendőktől fogva virágzik, ez után-is Isten áldásával szerencsésen fog-virágozni, Országunknak öröme, és oltalmára. A MENT mondok én itt, s-beszédemet tovább nem nyújtom; mert nincs immár egyéb hátra, hanem a' Búcsú-vétel, melyet maga akar véghez vinni az Istenben el-nyúgodott Gróffné Afiszony. Hallyátok azért az ő végső búcsúzását, melyet ilyen szókkal teszen:

Búcsút

A. 1
N. 2

Vide
pud F
gelgr
colu
cit

Dio
sua
vit
dri

Búcsút veszek tőled, szívem szerint való szerelmes
Férjem, és drága kincsem, Gróff Csáki István, a' ki én
velem tizen-három esztendőök forgása alatt úgy éltél,
mint az epe nélkül való szelid Galamb az ő kedvestár-
sával. Aldgyon-meg téged az Isten, s adgya érned
Magyar Országának régi bődög virágzását, és Kirá-
lyodhoz való hívségednek kívánatos jutalmát. Arvái-
mat atyai jó-vóltodnak szárnyai alá ajánlom: viselgy
gondot reájok.

Búcsút veszek tőled, dűcsőséges hirrel nével tün-
döklő Néhai öregbik Gróff Csáki Istvánnak meg-ma-
radott Özvegye, Tekintetes és Nagyságos Mind-szenti
Kristina. Aldgyon-meg téged az Isten, s vigasztaljon
életemes Özvegyiségedben.

Búcsút veszek tőletek, Méltóságos Férjemnek
űdösbik Leányi, Gróff Csáki Kristina, és Csáki Maria;
s-tőletek-is egyfzer-s-mind, Tekintetes Milith Famili-
ából való Atyámfiái. Aldgyon-meg titeket az Isten,
s-örizzen meg minden gonosztól.

Búcsút veszek tőled, szép erkölcsű, és ma holnap
nagy állapotra menendő okos Ifjú, Gróff Csáki Sig-
mond. Aldgyon-meg téged az Isten, s-tegyen tá-
masztó Olzlopiáva ennek a' romlásra hanyatlott sze-
gény hazának. Magad lehetz bizonyságom, hogy
tégedet mindenkor úgy szerettelek, mint akar mellyik
faját gyermekemet. Mutasd hasonló szeretetet az én
árvagyermekimhez.

Búcsút veszek tőled, ékes Liliom modgyára neve-
kedő Gróff Csáki Borbála. Aldgyon-meg téged az Isten
szerencses házassággal. Reád bizom két kisdéd leány-
káimat: úgy oktasd őket, mint én téged oktatta-
lak.

Búcsút

Búcsút veszek tőletek, Angyali életű Apácza Szü-
zek, Gróff Csáki Eva, és Csáki Klára. Adgya Isten,
hogy az én maradékim, és unokáim közzül többen is
legyenek a' nyomdokitoknak követői. Imádkozzá-
tok érettem, hogy veletek egygyütt a' mennyei Völe-
génynek menyegzőjében örökre örvendezhessek.

Búcsút veszek tőled, koronás nével tündöklő Ifjú,
Gróff Csáki István. Adgya Isten, hogy ezen a' világon
ekesítő Koronája légy a' Csáki Familiának, s a' más vi-
lágon nyerhesd el az örök dűcsőségnek koronáját.

Búcsút veszek tőled, szívemtől szakatt édes első
szülöttem, Gróff Csáki Imre. Tégedet én, minekelőt-
te a' világra szültelek volna, szándékommal Istennek
áldoztalak. Azt kívánom, hogy a' melly állapotra hi-
hivatalos vagy, abban holtig áthatatósan meg-ma-
radgy. Adgya Isten, hogy *sacerdos Magnus*, nagy méltó-
ságu, bölcseségű, és Szentségű Pap légy; s-mondha-
sák azt holtod után felőled, a' mit Simon Fő-Pap felől
monda a' Szentírás: *Quasi sol resurgens, sic ille effulsit in tem-* Eccli. 50.
plo Dei; úgy tündöklött az Isten Templomában Csáki
Imre Pap, mint a' fényes-nap.

Búcsút veszek tőletek Méhemnek drága gyümöl-
csei, Csáki Tamás, Csáki Mihály, és Csáki György Fi-
acskáim. Aldgyon-meg titeket az Isten, s-nevellyen fel
a' maga dűcsőségének terjesztésére, az Atyátok szívé-
nek vigasztalására, s-az Országának közönséges javára.
Arra kérlek benneteket, anyai oktatásimat meg-tartsá-
tok, a' Deáki tudománynak tanulását-el ne hadgyátok,
az Istent féllyetek, egymást Szeressétek, minden büntől
örizkedgyetek, Királyotok hívségében maradgyátok.

Búcsút veszek tőletek, Egyházi és Szerzetes ren-
den levő jámbor személyek: nevezet szerint ti tőletek,

C

JESUS

Ad. 1
N. 2

Vide
pud F
gelgr
colu
cit

Dio
sua
vit
dri

JESUS névenek zárlója alatt vitézkedő bocsúltes Pa-
terek. Tinéktek kell köszönnöm, hogy az éretnekség-
ből ki tértem. Ti szültetek lélek szerint engemet az
Istennek, és a' Romai Anyaszentegyháznak. Ti volta-
tok az igaz hitben Tanítóim, késerűségimben vigasztal-
lóim, félelmimben bátorítóim, utolsó baj-vivásomban
segítőim. Aldgyon-meg Isten benneteket, s-Orfá-
gunkban tartson-meg, hogy a' tévelygő lelkeket igaz
útra téríthesétek, és hazánknak iffjait, s-azok között
az én fiaimat-is hasznossan oktathassátok.

Búcsút veszek tőletek, Udvári Szolgaim, és Szól-
gáló Leányim. Aldgyon meg-titeket az Isten, s-jutal-
mazza meg-hozzám mutatott igaz hívsegtetek.

Búcsút veszek végtére, kicsinytől fogva nagyig
mindenektől, valakik engem ismertek; s-ha valakinek
valamit vétettem volna, a' JESUS szerelméért bocsána-
tot kérek.

Néktek pedig, a' kik temetéseim tisztességére öfve
gyülekeztetek, nem csak búcsú vétellel, hanem köszö-
nettel-is tartozom, hogy fáratságtokat holtom után-is
nem szántatok érettem. Isten áldása szálljon reátok,
s-adgyon minnyájatoknak bődög ki-múlást; hogy
velem egygyütt a' dűcsóult Szenteknek Társaságában
örökké vigadhassátok.

Bé-fejezem búcsúzásomat egy intéssel, melyet ha
meg-fogadtok, el-nyeritek Istentől azokat a' szép ál-
dásokat, melyetek néktek kívántam. *Exemplum dedi vo-
bis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* Példát attam
néktek, hogy a' mint én cselekedtem, ti-is úgy cseleked-
gyetek. Meg-hallátok, hogy engemet Annának, és Klá-
rának hittak. Tehetségem szerint mindenkor arra
igyekeztem, hogy szép neveimnek cselekedetimmel-is
meg-

meg-felelnék, és állapotomhoz képest azoknak a' Szen-
teknek nyomdokit követném, kiknek neveit viseltem.
Tőletek-is azt kívánja az Isten, hogy a' melly Szent-
nek nevét viselitek, annak életét magatok eleiben tükö-
rültegyétek, és jóságos cselekedetitek kövessétek. A' ki
Pálnak hivattatik, meg nem felel a' Pál névenek, ha az
igaz hitért való üldözéseket örömmel nem szenvedé, a'
mint Szent Pál szenvedte. A' kit Istvánnak híják, nem
érdemli az István nevét, ha a' maga ellenségeért, és go-
nosz akarójért szívesen nem imádkozik, mint Sz. István
imádkozott. A' ki Júdíth nevére nagyon kerefztelve,
hejába viseli azt a' szép nevet, ha Judith Afzszony mód-
gyára győzedelmessen nem harczol a' bujaságra kisz-
tető pokolbéli Holofernes ellen. Annak-okaért kiki
magát, állapottya és tehetsége szerint, úgy visellye, mint
az a' Szent Patronus, avagy Patrona, kinek nevét a' ke-
reszttségben és Bérálásban fel-vette. A' ki Péter, búzgó
legyen az Isteni szeretben, mint Sz. Péter; a' ki János,
felebarátyját tökéletesen szeresse, mint Szent János;
a' ki András, maradjon-meg áthatatossan a' Krisztus
hitiben, mint Sz. András. A' Susánnák kövessék az Öz-
vegy Susánnának tiszta életét; a' Klárák Szent Klára
Szűznek Istenes ahítatóságát; az Erzébethék Szent Er-
zébeth Afzszonynak szelid erkölcsét. Így léfzen kinek
kinek Isten törvénye szerint való jámbor élete, jámbor
élete után bődög halála, bődög halála után menyor-
szágban végheretlen öröme, s-itt a' földön dicsíretes
emlekezete, melyben *Nomen illius erit vivens in aeternum.*
az ő neve elő léfzen örökké. Amen.

rek Intetes MIlth kLárának bősüLletes híre ne Ve-
hóLta Vtán Vég néLküLéLlyen! Vgy kIVánja
feLlyebb ne Vezett aLazatos káPlánnya.

✠S(X)S✠

Ad. 1
8. 2

Vide
pud F
gelgr
colu
cit

Dio
sius
vii
dri

Chronographica insculpta Tumbæ
æneæ, in qua conditum est corpus Excell.
Dominæ Comitissæ.

Ex una parte Tumbæ.

In hoC fVnesto sepVLChro reqViesCIt
antlqVæ prosaplæ ILLVstrls herolna,
CLara MILlth,
CoMItls stephanI Csáky's VperlorlshVn-
garlæ generaLls ConlVnX pla, aC
sInCerè Chara.

Ex altera parte Tumbæ.

MVLler, qVæ hâC Vrnâ tegltVr, fVlt
saplens, fortls, DeVota:
VIVere DesIt In noVeMbri.eLapsl annl;
sepVLta In febrVarlo Labentls.

A Z *R. 1644*
HALOTTI SIRANKOZASOK
KÖZÖTT ISTENES JO MAGA
viselesérül való

BOLDOG EMLEKEZETE

A Z
MELTOSAGOS, NAGYSAGOS
néhai Váradí Püspöknek

BENKOVICS AGO-
STONNAK,

BIHAR VARMEGYÉNÉK
Örökös fő Ispánnának, Felséges Császár
és Királyunk Tanácsának.

Midőn
Sátor allya Ujhelyben a Remete Szent Pál szerzeté
Sz. Egyed Templomában tisztefésségesen
el temettetett.

Pradikációban foglaltatott
Páter ZÓLEY PÁL, Ujhelyi Plebanus által,
Anno 1702. Die 30. Novemb.

BARTPHÆ.